

ROČNÍ ZPRÁVA
O VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ
ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY

2002

**ROČNÍ ZPRÁVA O VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ
ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY
ZA ROK 2002**

---

březen 2003

**Předkládá: doc. Ing. Zdeněk Tůma, CSc.
guvernér České národní banky**

ZPRÁVA NEZÁVISLÝCH AUDITORŮ

PRO BANKOVNÍ RADU ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY

Ověřili jsme, zda finanční informace obsažené v Roční zprávě o výsledku hospodaření (dále jen „Zpráva“) České národní banky (dále jen „ČNB“) byly odvozeny z účetnictví ČNB, na jehož základě byla sestavena účetní závěrka ČNB k 31. prosinci 2002 a zda jsou s tímto účetnictvím v souladu. Zpráva není součástí ověřené účetní závěrky ČNB. Podle našeho názoru jsou finanční informace obsažené ve Zprávě ve všech významných ohledech v souladu s účetnictvím ČNB, na jehož základě byla ověřená účetní závěrka sestavena.

Zpráva auditora k účetní závěrce k 31. prosinci 2002, která však není součástí připojené Zprávy, je následující:

„Provedli jsme audit přiložené rozvahy České národní banky (dále jen „ČNB“) k 31. prosinci 2002, souvisejícího výkazu zisků a ztrát a přílohy, za rok 2002 (dále jen „účetní závěrka“). Za sestavení účetní závěrky a za vedení účetnictví odpovídá vedení ČNB. Naší úlohou je vydat na základě auditu výrok k této účetní závěrce.

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a auditorskými směrnicemi Komory auditorů České republiky. Tyto normy požadují, aby byl audit naplánován a proveden tak, aby auditor získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti. Audit zahrnuje výběrovým způsobem provedená ověření průkaznosti částek a informací uvedených v účetní závěrce. Audit rovněž zahrnuje posouzení použitých účetních postupů a významných odhadů učiněných vedením ČNB a zhodnocení celkové prezentace účetní závěrky. Jsme přesvědčeni, že provedený audit poskytuje přiměřený podklad pro vydání výroku.

Podle našeho názoru přiložená účetní závěrka podává ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz aktiv, závazků a vlastního kapitálu ČNB k 31. prosinci 2002 a výsledků jejího hospodaření za rok 2002 v souladu se zákonem o účetnictví a ostatními příslušnými předpisy České republiky.“

24. března 2003

PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o.
zastoupený

Paul Cunningham
partner

Ing. Petr Kříž
auditor, osvědčení č. 1140

<u>Obsah:</u>	strana
I. Úvod	1
II. Náklady a výnosy	2
II. 1. Shrnutí – celkově	2
II. 2. Oblast měnová	3
II. 3. Oblast emise a správy oběživa	7
II. 4. Oblast provozní	8
III. Aktiva a pasiva	12
III. 1. Shrnutí – celkově	12
III. 2. Popis věcného obsahu vybraných položek aktiv a pasiv	12
III. 3. Výdaje na pořízení majetku	14
III. 4. Stav rezerv, opravných položek a stav vlastního kapitálu	17
IV. Rozdělení hospodářského výsledku	18
V. Odvod volného zůstatku zisku do státního rozpočtu	19
VI. Vedení účtů a poskytování bankovních služeb právnickým osobám ..	20
VII. Závěr	21

Příloha č. 1 - Srovnání nákladů a výnosů ČNB v letech 2001 a 2002

Příloha č. 2 - Přehled aktiv a pasiv ČNB ke konci roku 2001 a 2002

Příloha č. 3 - Vyhodnocení čerpání rozpočtovaných prostředků k 31. 12. 2002

Příloha č. 4 - Jmenovitý seznam právnických osob podle § 34 odst. 1 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů

I. Úvod

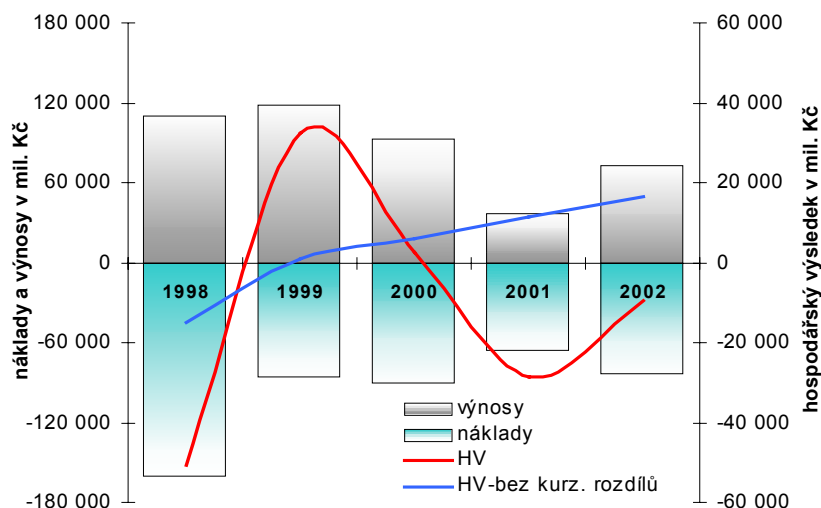
Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (v dalším textu Zprávy jen „zákon o ČNB“), ukládá České národní bance, aby do tří měsíců po skončení kalendářního roku předložila Poslanecké sněmovně k projednání roční zprávu o výsledku svého hospodaření. Předkládaná roční zpráva vychází z účetní závěrky za rok 2002 a rozboru výsledku hospodaření.

Správnost roční účetní závěrky byla v souladu se zákonem o ČNB ověřena auditorem - firmou PricewaterhouseCoopers Audit, s. r. o., který zároveň ověřil konzistentnost roční zprávy s účetní závěrkou.

Hlavním úkolem České národní banky je zajišťování cenové stability. Této prioritě je plně podřízeno provádění měnové politiky, bez ohledu na výši dosažených nákladů a výnosů. Hospodářský výsledek centrální banky proto i přes snahu o hospodárnost není a nemůže být indikátorem, který by vypovídal o skutečné kvalitě hospodaření.

V rozhodujících oblastech hospodaření, tj. při správě devizových rezerv, sterilizaci likvidity bankovního sektoru, provádění nestandardních a klientských operací, včetně zajišťování provozních činností banky, dosáhla ČNB kladného salda nákladů a výnosů v objemu 16,7 mld. Kč. V roce 2002, podobně jako v roce 2001, se však k těmto vlivům připojil ještě další faktor, a to nominální zhodnocení koruny, které pro ČNB znamenalo v roce 2002 náklad ve výši 26,2 mld. Kč. Tím ČNB celkově vykázala hospodářský výsledek v záporných číslech, přičemž ztráta ČNB byla vyčíslena na 9,5 mld. Kč.

Graf č. 1 - Vývoj hospodářského výsledku ČNB v letech 1998 - 2002

II. Náklady a výnosy

II. 1. Shrnutí – celkově

Hospodářský výsledek ČNB za rok 2002 skončil se ztrátou ve výši 9 468 mil. Kč. Výnosy dosáhly úrovně 73 292 mil. Kč a náklady 82 760 mil. Kč. V průběhu roku 2002 nedošlo k zásadní změně struktury bilance ČNB. Rozhodující objem tvořila devizová aktiva, která na konci roku zaujímalá cca 90% podíl na celkové sumě aktiv ČNB. A právě devizové rezervy a apreciacie kurzu koruny ovlivnily, obdobně jako v roce 2001, výsledek hospodaření ve formě kurzové ztráty. V oblasti správy devizových rezerv bylo díky situaci na mezinárodních trzích dosaženo mírně nižšího objemu čistých výnosů.

V důsledku reakce ČNB na příliv zahraničního kapitálu vzrostl obchodním bankám (obdobně jako v roce 2001) objem likvidity, kterou ČNB stahovala z trhu repo operacemi. Zároveň však měnová situace umožnila pokles 2T repo sazby, takže v konečném důsledku ČNB zaznamenala mírný pokles sterilizačních nákladů.

V oblasti nestandardních operací vykázala ČNB kladný výsledek hospodaření, neboť rozhodující objem nákladů na konsolidaci bankovního sektoru (včetně tvorby rezerv a opravných položek) byl realizován již v předcházejícím období.

Provozní náklady ČNB v porovnání s předchozím rokem absolutně poklesly, neboť v roce 2001 ČNB realizovala vedle běžných provozních nákladů i jednorázové náklady z titulu platby DPH (závěrečný daňový doklad na rekonstrukci budovy ústředí ČNB). I po očištění tohoto vlivu lze konstatovat, že celkový objem provozních nákladů za rok 2002 nedosáhl úrovně z předchozího roku.

Přehled o dosažených nákladech a výnosech v roce 2002 v členění podle jednotlivých oblastí hospodaření podává tabulka č. 1 (srovnání nákladů a výnosů ČNB v letech 2001 a 2002 je uvedeno v příloze č. 1).

Tabulka č. 1 - Náklady a výnosy ČNB v roce 2002

	údaje uvedeny v mil. Kč		
	náklady	výnosy	saldo
oblast měnová	79 912	72 849	-7 063
provádění měnové politiky	15 909	3	-15 906
správa devizových rezerv	6 997	34 284	27 287
kurzové rozdíly	30 149	3 994	-26 155
nestandardní operace	25 903	26 879	976
klientské operace	954	7 689	6 735
oblast emise a správy oběživa	371	19	-352
oblast provozní	2 477	424	-2 053
celkem	82 760	73 292	-9 468

II. 2. Oblast měnová

Z hlediska hospodářského výsledku ČNB se jedná o oblast, ve které jsou evidovány náklady a výnosy vyplývající především z realizace měnověpolitických opatření, správy devizových rezerv, konsolidace bankovního sektoru a vztahu ke státnímu rozpočtu. Z hlediska účelu použití se oblast měnová člení do pěti samostatných celků.

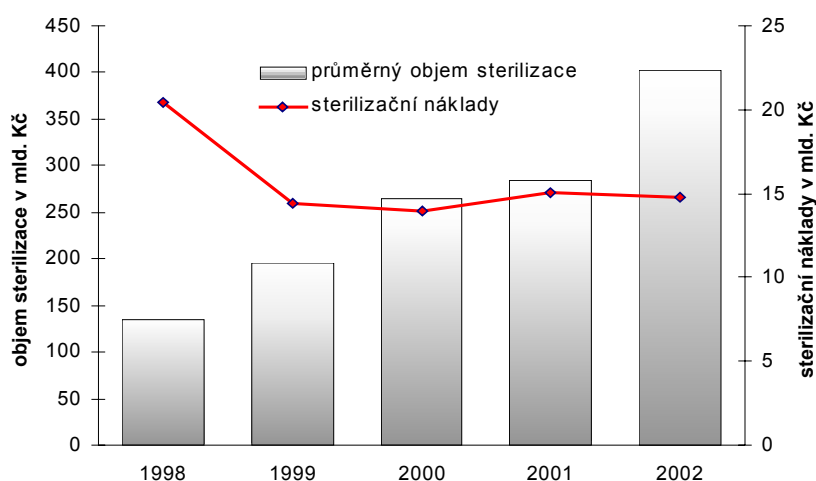
údaje uvedeny v mil. Kč

rok	náklady	výnosy	saldo
2001	62 791	36 758	-26 033
2002	79 912	72 849	-7 063

II. 2. 1. Provádění měnové politiky

ČNB využívala při realizaci měnové politiky shodné měnověpolitické nástroje jako v roce 2001. Hlavní nástroj měl podobu repo operací prováděných formou tendrů, prostřednictvím kterých ČNB sterilizovala volnou likviditu obchodních bank. Průměrně bylo v roce 2002 sterilizováno 402 mld. Kč, což je v porovnání s rokem 2001 objem o cca 42 % vyšší. V návaznosti na měnový vývoj ČNB průběžně upravovala parametry měnověpolitických nástrojů. Základní úrokové sazby ČNB poklesly v průběhu hodnoceného období shodně o 1,75 procentního bodu. Poslední změna v roce 2002 byla provedena s platností k 1. 11. 2002. Úprava parametrů měnověpolitických nástrojů pak byla realizována i v roce 2003. Dne 31. 1. 2003 poklesla úroveň limitní dvoutýdenní repo sazby na hodnotu 2,50 % p. a., diskontní sazby na hodnotu 1,50 % p. a. a lombardní sazby na hodnotu 3,50 % p. a. Povinné minimální rezervy z primárních vkladů byly ponechány beze změny, tj. ve výši 2 %.

Graf č. 2 - Porovnání objemu sterilizace a sterilizačních nákladů ČNB

Společně s repo operacemi nabízela ČNB i nadále možnost uložení přebytečné likvidity do druhého dne za diskontní sazbu (depozitní facilita) nebo naopak bankám umožnila si likviditu do druhého dne vypůjčit za lombardní sazbu (marginální zápůjční facilita).

S platností od 12. 7. 2001 úročí ČNB v souladu s pravidly Evropské centrální banky povinné minimální rezervy bank. Výše úročení se rovná aktuální sazbě pro

dvoutýdenní repo operace ČNB. Z hlediska dopadu do hospodaření se jedná o čistě nákladovou operaci, která za rok 2002 zatížila hospodářský výsledek ČNB cca 1 mld. Kč.

V oblasti provádění měnové politiky bylo v souhrnu realizováno záporné saldo hospodaření, tedy ztráta, ve výši 15 906 mil. Kč.

II. 2. 2. Správa devizových rezerv

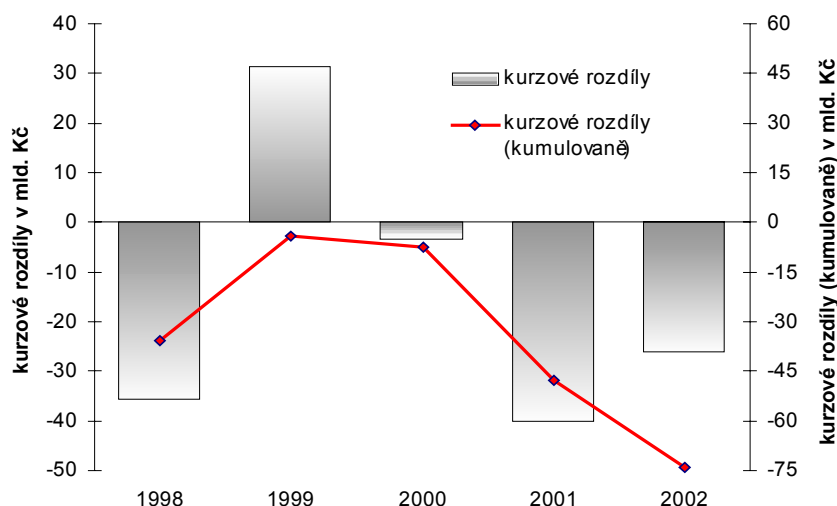
V této oblasti jsou zahrnuty výnosy a náklady ze správy devizových aktiv. Pro celkovou výši dosažených výnosů je určující objem devizových aktiv, vývoj úrokových sazeb a devizových kurzů rezervních měn.

Oproti roku 2001 se devizové rezervy ČNB zvýšily o 9,2 mld. USD. ČNB v průběhu roku 2002 obchodovala na devizovém trhu a v návaznosti na dohodu uzavřenou s vládou ČR konvertovala privatizační a jiné devizové příjmy státu. Nárůst ovlivnily též výnosy, které ČNB realizovala při správě devizových rezerv. Celkový objem výnosů z devizových rezerv tak dosáhl 27 287 mil. Kč, tj. proti roku 2001 pokles o 1 234 mil. Kč. Nižší výnosy ovlivnila výnosnost spravovaných aktiv. V důsledku vývoje úrokových sazeb na světových trzích činil v souhrnu za rok 2002 vážený průměrný výnos spravovaných portfolií 4,33 % p. a., tj. oproti roku 2001 snížení o 1,13 procentního bodu.

II. 2. 3. Kurzové rozdíly

Devizová aktiva a pasiva ČNB ovlivnila hospodaření i ve formě kurzových ztrát. V průběhu roku 2002 kurz koruny posílil, takže v důsledku účetního přecenění devizových aktiv a pasiv byla jejich korunová hodnota na konci nižší než na počátku roku. Pro výši dosažených kurzových rozdílů je v prostředí ČNB rozhodující objem devizových aktiv a pasiv a dále pak hodnota kurzu na konci předchozího roku ke kurzu platnému na konci účetního období, tedy 31. prosinci příslušného roku.

Graf č. 3 - Vývoj kurzových rozdílů v letech 1998 - 2002

Obdobně jako v předchozích letech byla i v roce 2002 volatilita kurzů rezervních měn vůči koruně poměrně vysoká. V prvních sedmi měsících roku koruna vůči dolaru a euru výrazně posilovala. V následující části roku nominální kurz koruny vůči euru zpětně oslabil, takže na konci roku 2002 byl o cca 1,2 % silnější než na konci předchozího roku. Nominální kurz koruny vůči dolaru se do určité míry stabilizoval s tím, že 31. 12. 2002 byl

o 16,9 % silnější než na konci roku 2001. Celkový objem kurzových ztrát tak dosáhl 26 155 mil. Kč.

II. 2. 4. Nestandardní operace

Nestandardní operace zahrnují především náklady a výnosy, které ČNB vynaložila na program konsolidace bankovního sektoru a při tvorbě (případně rozpuštění) rezerv a opravných položek k příslušným titulům. K 31. 12. 2002 dosáhlo saldo nákladů a výnosů z nestandardních operací celkové kladné výše 976 mil. Kč.

V červnu 2000 ČNB prodala Konsolidační bance Praha, s. p. ú., svůj 100% obchodní podíl v České finanční, s. r. o. Současně uzavřela s Českou finanční, s. r. o., dohodu o úhradě nákladů na provozní činnost a ztrát z převzatých aktiv vzniklých v souvislosti s realizací konsolidačního programu. V souladu s uzavřenou dohodou zaplatila ČNB za období 2002 náklady v celkové výši 565 mil. Kč. Česká finanční, s. r. o., zároveň předběžně vyčíslila objem nerealizovaných ztrát z převzatých aktiv. Z tohoto důvodu ČNB aktualizovala celkovou výši rezervy, která byla v minulosti za tímto účelem vytvořena. Celkový objem výše uvedených nákladů byl současně kompenzován o přijaté úroky (510 mil. Kč) z účelových úvěrů poskytnutých v minulosti České finanční, s. r. o.

Vláda České republiky poskytla v roce 1997 státní záruku ČNB na pohledávky, vystavené záruky a převzatá aktiva vzniklá v souvislosti s konsolidací a stabilizací bankovního sektoru v celkové výši 22,5 mld. Kč. Po postoupení pohledávky ČNB za NBS se státní záruka vztahuje na konsolidační program jako celek a nikoliv na ztráty z jednotlivých aktiv. Protože částka 22,5 mld. Kč nepokrývá celkové náklady na konsolidační program, vytvořila ČNB opravné položky a rezervy do celkové výše potencionálních nákladů. Objem vytvořených opravných položek se v roce 2002 snížil o splátky dluhů bank v likvidaci (splátky realizovala Ekoagrobanka, a. s., v likvidaci, COOP banka, a. s., v likvidaci a Banka Bohemia, a. s., v likvidaci), o výtěžek z části zpeněžené konkurzní podstaty úpadce První slezské banky, a. s., a výnosy z ukončeného konkurzního řízení společnosti Topa, s. r. o. Navýšení rezervy si naproti tomu vyžádala kompenzace nákladů a škod České spořitelny, a. s., a to v souvislosti s převzetím pohledávek klientů za AB Bankou, a. s., v konkurzu.

ČSOB, a. s., uzavřela s nuceným správcem IPB, a. s., dne 19. června 2000 smlouvu o prodeji podniku a touto smlouvou převzala veškerá aktiva a závazky IPB, a. s. ČNB vydala ke stejnému datu Slib odškodnění, ve kterém se neodvolatelně a bezpodmínečně zavázala uhradit ČSOB, a. s., určité škody či odškodnit ČSOB, a. s., za určitá plnění spojená s převzetím IPB, a. s. Vláda ČR vydala 23. června 2000 státní záruku, ve které se zaručila, že uhradí ČNB některé ze ztrát, které ČNB vzniknou v důsledku odškodnění ČSOB, a. s., na základě Slibu odškodnění. Státní záruka pokrývá pouze ty škody, které mohou ČNB vzniknout v důsledku odškodnění ČSOB, a. s., za škody vzniklé v souvislosti s veškerými závazky, které nebyly evidovány v účetních záznamech IPB, a. s. Dne 6. listopadu 2002 obdržela ČNB Závazné prohlášení ČSOB, a. s., stanovující maximální výši odškodnění na 160 mld. Kč a termín zániku práv ČSOB, a. s., na plnění ze Slibu odškodnění na 31. prosince 2016. V průběhu let 2001 až 2002 ČNB vyplatila ČSOB, a. s., v souvislosti se Slibem odškodnění zálohy ve výši cca 2,8 mld. Kč. K vyplaceným zálohám nebyly ČNB vytvořeny opravné položky vzhledem k tomu, že je ČNB klasifikuje jako položky kryté státní zárukou.

V souladu se smlouvou o poskytování záloh na odměnu likvidátora Agrobanky Praha, a. s., v likvidaci, vyplatila ČNB v roce 2002 zálohy v celkové výši 23 mil. Kč s tím,

že na vyplacené zálohy vytvořila 100% opravné položky. V návaznosti na rozhodnutí Městského soudu v Praze, který likvidátorovi přiznal odměnu ve výši 105 mil. Kč, byly ČNB vráceny zálohy rovnající se přiznané odměně. Současně byl do výnosů rozpuštěn odpovídající objem opravných položek.

V roce 2002 ČNB odkoupila od České finanční, s. r. o., soubor pohledávek za Agrobankou Praha, a. s., v likvidaci. Tím došlo ke snížení předpokládaných ztrát z nesplacených úvěrů poskytnutých České finanční, s. r. o., na které ČNB tvoří rezervu. Proto byla přibližně polovina rezervy na ztráty České finanční, s. r. o., rozpuštěna do výnosů. K souboru pohledávek za Agrobankou Praha, a. s., v likvidaci, byly současně vytvořeny opravné položky. V důsledku této transakce nedošlo ke snížení očekávané realizace pohledávek. Z titulu poskytnutého redistribučního úvěru ČNB přijala výnosové úroky v celkové výši 436 mil. Kč. V minulosti byly redistribuční úvěry poskytnuty na trvale se obracející zásoby a krytí vládních integračních akcí a komplexní bytovou výstavbu. Úvěry jsou od roku 2001 vedeny Českou konsolidační agenturou.

II. 2. 5. Klientské operace

Oblast zahrnuje náklady a výnosy, které ČNB realizuje při operacích se svými klienty (zejména Ministerstvem financí ČR a Fondem národního majetku). K 31. 12. 2002 dosáhlo saldo nákladů a výnosů celkové kladné výše 6 735 mil. Kč.

V předchozích letech ČNB vykazovala záporný výsledek hospodaření, neboť rozhodující podíl představovaly úrokové náklady z termínovaných vkladů a běžných účtů státního rozpočtu a depozit Fondu národního majetku. V roce 2002 se situace změnila. V návaznosti na řešení kurzových dopadů přílivu kapitálu z privatizace státního majetku a z dalších devizových příjmů státu uzavřela ČNB s vládou ČR dohodu, na základě které ČNB odkoupila do devizových rezerv část devizových příjmů státu. Konkrétně se jednalo o konverzi privatizačních příjmů z prodeje podniku Transgas, a. s., a splátky ruského dluhu, při kterých ČNB realizovala v souladu s uzavřenou dohodou výnosy v souhrnné výši 6,8 mld. Kč. Konverzí privatizačních příjmů však na sebe ČNB převzala kurzové riziko. (Objem výnosů za přímé konverze privatizačních příjmů státu se odvíjí od výše konvertovaných prostředků. Do 50 mld. Kč to činí 3 %, od 50 do 100 mld. Kč 6 % a nad 100 mld. Kč 9 %. Vzhledem k tomu, že v roce 2002 bylo konvertováno více než 100 mld. Kč, budou v následujících letech prováděny konverze pouze za nejvyšší sazbu s tím, že sazba bude zároveň klesat o dva procentní body ročně, takže v roce 2007 dosáhne nulové výše.)

Výsledek hospodaření v oblasti klientských operací dále ovlivnily přijaté poplatky z mezibankovního zúčtování, služeb souvisejících s evidencí a vypořádáním obchodů s krátkodobými dluhopisy, zahraničního platebního styku, vedení účtů státního rozpočtu a zaměstnanců ČNB a výnosy z operací s valutami.

II. 3. Oblast emise a správy oběživa

Náklady této oblasti jsou dány zejména rozsahem potřeb dodávek nových bankovek od Státní tiskárny cenin Praha a mincí od Bižuterie Česká Mincovna, a. s.

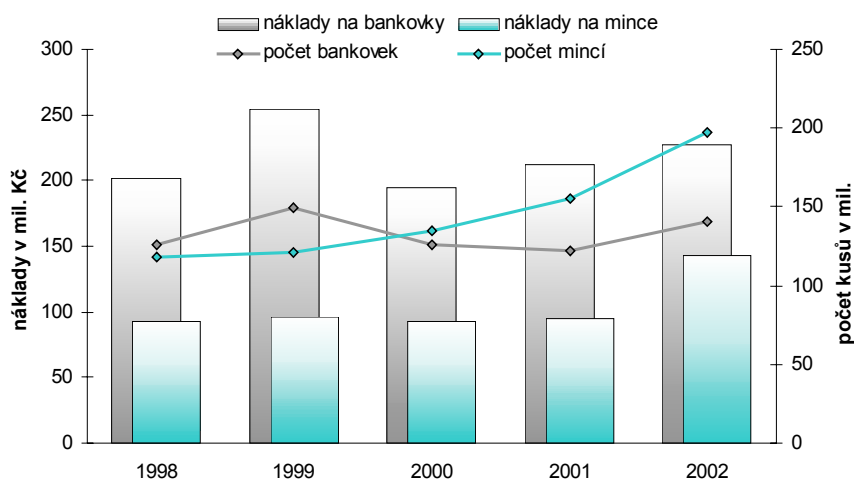
údaje uvedeny v mil. Kč

rok	náklady	výnosy	saldo
2001	311	17	-294
2002	371	19	-352

Oproti roku 2001 vzrostly náklady na nákup českých peněz o 60 mil. Kč. Navýšení bylo vyvoláno především potřebou doplnit zásoby některých nominálních hodnot bankovek a mincí tak, aby nebyla narušena plynulost peněžního oběhu. Množství vyrobených a dodaných bankovek a mincí odpovídá smlouvám, které má ČNB s jednotlivými dodavateli českých peněz uzavřeny až do konce roku 2004.

Výnosy realizované v oblasti emise a správy oběživa souvisely především s prodejem numismatického materiálu.

Graf č. 4 - Vývoj nákladů ČNB na nákup českých peněz v letech 1998 – 2002

II. 4. Oblast provozní

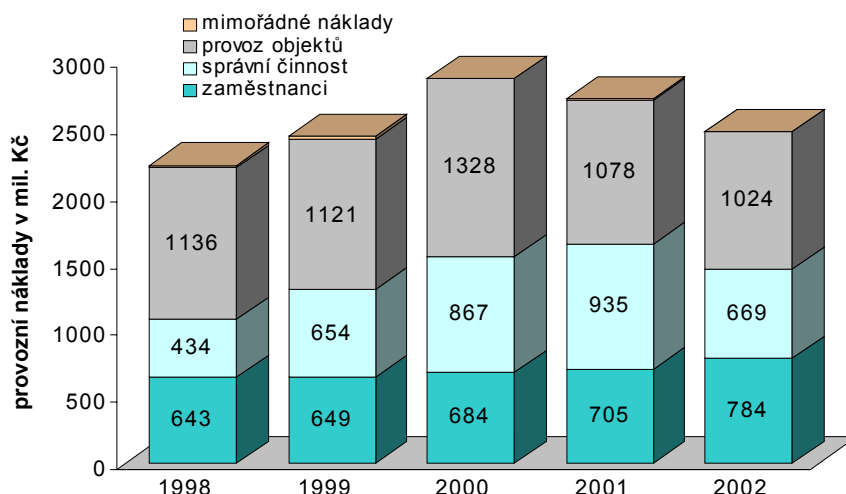
Hospodaření ČNB v oblasti provozní skončilo v roce 2002 celkovým záporným saldem ve výši 2 053 mil. Kč.

rok	údaje uvedeny v mil. Kč		
	náklady	výnosy	saldo
2001	2 728	427	-2 301
2002	2 477	424	-2 053

V porovnání s předchozím rokem bylo záporné saldo nižší o 10,8 %. Toto snížení souviselo s tím, že v roce 2001 ČNB hradila DPH při ukončení rekonstrukce budov ústředí. Provozní náklady v roce 2002 představovaly z celkových nákladů ČNB 3,0 %, dosažené výnosy z celkových výnosů banky pak tvořily 0,6 %.

Provozní náklady a výnosy byly podle účelovosti vynaložených prostředků sledovány ve čtyřech základních skupinách.

Graf č. 5 - Porovnání provozních nákladů v letech 1998 - 2002

II. 4. 1. Zaměstnanci

Náklady na zaměstnance činily 784 mil. Kč, z toho objem vyplacených mzdových a ostatních osobních nákladů dosáhl výše 556 mil. Kč. Dále bylo vynaloženo 201 mil. Kč na odvody pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pojistného na zákonné pojištění odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, na sankční odvod za nesplnění povinného podílu osob se změněnou pracovní schopností na celkovém počtu zaměstnanců a na ostatní zákonné sociální náklady. Na vzdělávání zaměstnanců bylo vydáno 27 mil. Kč. Celkové náklady na zaměstnance se v roce 2002 oproti předchozímu roku zvýšily o 11,2 %.

Objem mzdových a ostatních osobních nákladů vyplacených v roce 2002 vzrostl oproti předchozímu roku o 11 %. V celoročním průměru bylo v České národní bance v roce 2002 oproti předchozímu roku zaměstnáno o 24 osob (tj. o 1,6 %) více. Průměrná měsíční nominální mzda, která dosáhla výše 31 311 Kč, se tak v přepočtu na plně zaměstnané osoby zvýšila o 9,2 %. V průběhu roku 2002 byly v souvislosti s novelou zákona o ČNB, která nabyla účinnosti dnem 1. 5. 2002, upraveny mzdové požitky členů bankovní rady. Po vyloučení mezd vyplacených členům bankovní rady a mzdových

nákladů vyplácených po dobu trvání nucené správy v IPB, a. s., činil nárůst průměrné měsíční nominální mzdy zaměstnanců České národní banky 8 %, což představuje nárůst reálné mzdy o 6,1 %. Tento nárůst byl odůvodněný vzhledem k potřebě zachování přiměřené konkurenceschopnosti České národní banky na trhu práce v zájmu stabilizace jejích zaměstnanců za situace několikaletého podstatně dynamičtějšího růstu mezd v odvětví peněžnictví a víceméně stagnující úrovně reálných mezd zaměstnanců ČNB.

Členům bankovní rady byly v roce 2002 ČNB vyplaceny platy/mzdy ^{x)} v tomto objemu:

	hrubý plat/mzda	čistý plat/mzda ^{xx)}
guvernér	3 150 718 Kč	1 941 467 Kč
viceguvernéři (2)	4 988 011 Kč	3 078 866 Kč
ostatní členové bankovní rady (4)	8 434 537 Kč	5 292 091 Kč

Poznámky:

^{x)} V měsících lednu až dubnu 2002 náležely členům bankovní rady podle § 49a odst. 1 až 3 zákona o ČNB **platy** a další náležitosti jako členům vlády podle zákona č. 236/1995 Sb. Po zrušení zmíněného ustanovení zákona o ČNB zákonem č. 127/2002 Sb. jsou členům bankovní rady vypláceny **mzdy** ve výši stanovené v souladu s ustanovením § 5 odst. 2 písm. g) zákona o ČNB. Ostatní požitky (manažerské vozidlo a zvýšené náhrady cestovních výdajů) jsou členům bankovní rady poskytovány v souladu s předpisy platnými pro zaměstnance ČNB a podléhají zdanění podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

^{xx)} Úhrn platů/mezd vyplácených v roce 2002 ČNB, snížený o odvody pojistného na zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení a daně z příjmů ze závislé činnosti.

II. 4. 2. Správní činnost

Náklady a výnosy realizované ve správní činnosti mají převážně režijní charakter a zahrnují daně, poplatky, pojistné, pokuty, penále a opravné položky. Kromě výše uvedených nákladů se do správní činnosti promítají i náklady, které se vztahují ke konkrétní činnosti jednotlivých organizačních útvarů ústředí a poboček České národní banky. Jedná se např. o náklady za nakupované služby, telekomunikační poplatky, výkony spojů, cestovné, spotřebu tiskopisů, kancelářských potřeb a reprezentaci.

Uvedené náklady v roce 2002 dosáhly částky 669 mil. Kč a proti předchozímu roku klesly o 266 mil. Kč. Celkové snížení nákladů bylo odrazem poklesu DPH (cca o 291 mil. Kč) a úzce souviselo s omezením investic v návaznosti na ukončení rekonstrukce. O 23 mil. Kč se však zvýšila opravná položka na neuhrazené penále za nedodržení smluvních vztahů. Penále bylo vyměřeno koordinujícímu hlavnímu dodavateli rekonstrukčních prací, tj. Pozemním stavbám Zlín - group, a. s., v likvidaci, a představovalo 290 mil. Kč. Ostatní náklady zahrnované do této oblasti zůstaly zhruba na úrovni předchozího roku.

Výnosy ve výši 338 mil. Kč tvořily zejména pokuty a penále za nedodržení smluvních závazků především u stavebních investičních akcí a tržby z prodeje majetku. Oproti roku 2001 výnosy vzrostly o 11 mil. Kč.

II. 4. 3. Provoz objektů a zařízení

Prostředky vynakládané na provoz objektů a zařízení byly čerpány ve výši 1 024 mil. Kč a ve srovnání s rokem 2001 poklesly o 54 mil. Kč. Snížení nákladů souviselo s menším objemem odpisů (cca o 70 mil. Kč), a to zejména u výpočetní techniky, software a nábytku; pokleslo i placené nájemné. Naproti tomu vzrostly náklady na opravy a údržbu, neboť u majetku pořízeného při rekonstrukci postupně končí záruční doba. Rovněž se zvýšily náklady na energii.

Po stránce druhového členění téměř 70 % nákladů této skupiny tvořily odpisy. Zbývající náklady se týkaly zajištění chodu objektů a zařízení, tj. oprav a údržby majetku, spotřeby paliv a energie, nájemného, nákladů na drobný hmotný majetek a obalový materiál na bankovky a mince.

Dosažené výnosy byly shodné s rokem předchozím a činily 86 mil. Kč. Tvořily je tržby z prodeje hmotného investičního majetku, přijaté nájemné a aktivace materiálu.

II. 4. 4. Mimořádné náklady a výnosy

Mimořádné náklady ani výnosy nebyly v roce 2002 zaznamenány. Rozdíl oproti roku 2001 je odrazem změny metodiky účtování platné od 1. 1. 2002, kdy se na manka, škody a na opravy nákladů nebo výnosů minulých účetních období již nepohlíží jako na mimořádné, ale jsou zahrnovány do běžných provozních nákladů a výnosů.

Konzistentnost údajů roční zprávy o výsledku hospodaření ČNB s účetní závěrkou, resp. s rozpočtem ČNB

Přestože údaje obsažené v roční zprávě o výsledku hospodaření ČNB vycházejí z údajů prezentovaných v účetní závěrce, může být struktura nákladů a výnosů používaná v tomto materiálu v porovnání se strukturou účetní závěrky v některých případech odlišná. Důvodem je skutečnost, že z hlediska hospodaření ČNB jsou jednotlivé položky nákladů a výnosů sledovány a hodnoceny podle účelu vynakládaných prostředků (což umožňuje snadnější orientaci z hlediska řízení jednotlivých činností), zatímco výkaz zisků a ztrát poskytuje přehled o dosažených nákladech a výnosech z pohledu druhového. Z uvedeného vyplývá, že uvnitř struktury obou materiálů jsou určité rozdíly, přičemž celková suma nákladů a výnosů ČNB je shodná.

Vedle hospodářského výsledku vyhodnocuje Česká národní banka i plnění rozpočtu ČNB, který je zaměřen na podrobné sledování finančních výdajů v oblasti provozu a pořízení majetku. Tím má ČNB vytvořenou další informační základnu, kterou využívá ke svému vnitřnímu finančnímu řízení, tedy nejen pro sledování vývoje jednotlivých položek za celou banku, ale také podle jednotlivých organizačních útvarů ČNB. Výhodou této informační soustavy je pak mimo jiné také to, že na rozdíl od závazné účetní osnovy pro banku umožňuje stanovit potřebný řídicí mechanismus podle aktuálních potřeb. Struktura a výše jednotlivých položek rozpočtu ČNB je proto odlišná od struktury (resp. výše) účetních nákladů, které jsou zaměřeny na vykazovací povinnost vůči externím subjektům. Na základě výše uvedeného se do rozpočtu ČNB nepromítají odpisy, opravné položky ani vlivy časového rozlišení. Součástí rozpočtu pak není ani DPH vzhledem k tomu, že sazba DPH je stanovena zákonem a její celková výše je pasivním odrazem reálných položek rozpočtu.

Vyhodnocení čerpání rozpočtovaných prostředků k 31. 12. 2002 souhrnných položek výdajů na provoz (tj. porovnání dosažené skutečnosti se stanoveným rozpočtem ČNB) je obsahem přílohy č. 3.

III.

Aktiva a pasiva

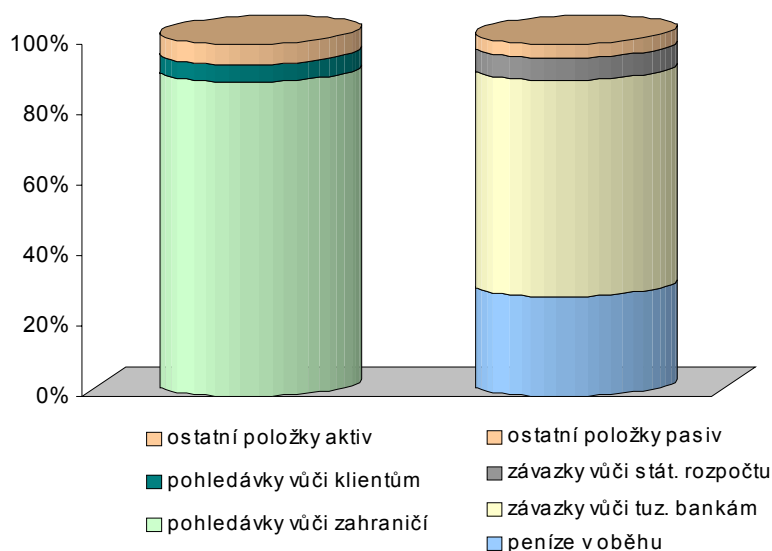
III. 1. Shrnutí – celkově

Ke konci roku 2002 dosáhla celková výše bilanční sumy ČNB 794 mld. Kč. Oproti roku 2001 vzrostla o 167 mld. Kč, což bylo ovlivněno především nárůstem devizových rezerv ČNB.

Struktura bilance zůstala z hlediska objemově nejvýznamnějších položek zachována. V pasivech byly obdobně jako v předchozích letech rozhodujícími položkami závazky vůči tuzemským bankám a peníze v oběhu, které v souhrnu zaujímaly 89% podíl na celkovém objemu. V aktivech tvořily největší podíl (89 %) pohledávky vůči zahraničí (v převážné míře se jedná o devizové rezervy ČNB).

V příloze č. 2 je uveden přehled absolutních hodnot jednotlivých položek aktiv a pasiv ČNB ke konci roku 2001 a 2002.

Graf č. 6 - Struktura aktiv a pasiv ČNB k 31. 12. 2002

III. 2. Popis věcného obsahu vybraných položek aktiv a pasiv

III. 2. 1. Aktiva

Pohledávky vůči zahraničí jsou souhrn prostředků na nostro účtech u korespondentských bank, termínovaných vkladech u bank v zahraničí, cizoměnové cenné papíry, finanční prostředky v cizích měnách investované formou reverzního repa a valuty v držení ČNB. Pohledávky během roku 2002 absolutně vzrostly o 179 mld. Kč, přičemž jejich objem na konci roku dosáhl 707 mld. Kč. Nárůst pohledávek ovlivnily především konverze privatizačních příjmů státu z prodeje podniku Transgas, a. s. (125 mld. Kč) a intervenční nákupy cizích měn na devizovém trhu. Z hlediska struktury zahraničních pohledávek nejvíce vzrostly dluhopisy. Ke snížení naopak došlo na běžných účtech a termínovaných vkladech. Celkový stav devizových rezerv ČNB na konci roku 2002 činil 22,6 mld. EUR.

Pohledávky vůči klientům vykazují stav úvěrů poskytnutých klientům s výjimkou bank, včetně úvěrů převzatých od bank v důsledku konsolidace bankovního sektoru a úvěrů bývalým bankám. Při zohlednění vytvořených opravných položek absolutně poklesly pohledávky během roku 2002 o 8 mld. Kč. Pokles byl způsoben zejména snížením úvěrů poskytovaných České finanční, s. r. o., v souvislosti s odkupem pohledávek za Agrobankou Praha, a. s., v likvidaci, od České finanční, s. r. o., která je povinna podle uzavřené dohody transferovat veškeré příjmy z konsolidačního programu na úhradu pohledávek ČNB. Část rezervy vytvořené na nesplacené úvěry poskytnuté České finanční, s. r. o., byla rozpuštěna do výnosů s tím, že k pohledávkám za Agrobankou Praha, a. s., v likvidaci, byly současně vytvořeny opravné položky. Z celkového objemu pohledávek vůči klientům připadalo cca 59 % na ztrátové úvěry z konsolidace bankovního sektoru a klasifikované úvěry. Celkový objem pohledávek obou titulů je z 28 % pokryt opravnými položkami, zbývající část je kryta zárukou vydanou vládou ČR.

Ostatní položky aktiv zahrnují především pohledávky vůči MMF, hmotný a nehmotný majetek ČNB, pohledávky vůči tuzemským bankám, zlato, tuzemské cenné papíry a účasti a ostatní aktiva. Ostatní položky aktiv představovaly 6% podíl na celkové sumě aktiv ČNB. Objemově nejvýznamnější položkou byl členský podíl ČNB v MMF, hmotný a nehmotný majetek ČNB a zálohy poskytnuté na řešení problematiky IPB, a. s. a AB Banky, a. s., v konkurzu.

III. 2. 2. Pasiva

Závazky vůči tuzemským bankám zahrnují závazky banky z titulu povinných minimálních rezerv, závazky z repo operací s poukázkami ČNB a ostatní vklady bank. Závazky během roku 2002 absolutně vzrostly o 179 mld. Kč, přičemž na konci roku jejich výše činila 488 mld. Kč (z toho na repo operace připadalo 455 mld. Kč). V souvislosti s přílivem zahraničního kapitálu vzrostl objem sterilizované volné likvidity bankovního sektoru prostřednictvím repo operací. K poklesu celkového objemu naopak došlo u krátkodobých termínovaných vkladů. Povinné minimální rezervy bank nezaznamenaly z hlediska průměrného objemu významnější změnu.

Peníze v oběhu představují závazek emisní banky z titulu vydaných bankovek a mincí, které se nacházejí v pokladnách bank a u nebankovní veřejnosti. V porovnání s koncem roku 2001 se tato bilanční položka zvýšila o 19 mld. Kč, takže na konci roku 2002 evidovala ČNB peníze v oběhu v celkové výši 224 mld. Kč.

Závazky vůči státnímu rozpočtu zahrnují dlouhodobé a účelově vázané prostředky státu (státní finanční aktiva a vklady státních fondů). Vykazují se zde i vklady přijaté od EU k financování vybraných projektů. Objemově nejvýznamnější položkou byly státní fondy, souhrnný účet běžného hospodaření státní pokladny a Národní fond Evropské unie. V porovnání s koncem roku 2001 poklesly závazky vůči státnímu rozpočtu absolutně o 8 mld. Kč. Meziročně poklesly především prostředky Národního fondu Evropské unie. K nárůstu naopak došlo na účtech státních fondů.

Ostatní položky pasiv zahrnují vklady klientů, závazky vůči MMF, závazky vůči zahraničí, rezervy vytvářené na krytí ztrát z hospodaření, základní jmění, fondy banky a ostatní pasiva. Ostatní položky pasiv představovaly 4% podíl na celkové sumě pasiv ČNB. Objemově nejvýznamnější položkou byla kumulovaná ztráta z hospodaření ČNB, která k 31. 12. 2002 dosáhla celkové výše 54 mld. Kč.

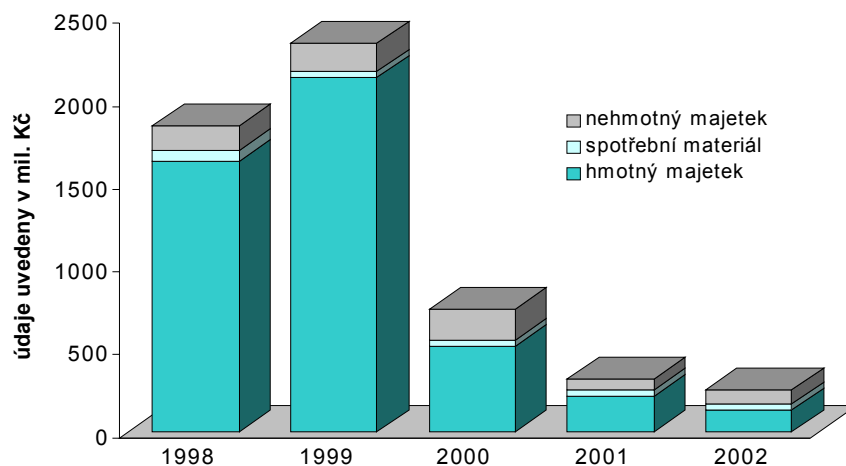
III. 3. Výdaje na pořízení majetku

V roce 2002 bylo na pořízení majetku čerpáno 254 mil. Kč, tj. o cca 21 % méně než v roce 2001. Toto snížení bylo způsobeno zejména nižšími výdaji na pořízení hmotného majetku, a to především výdaji na pořízení výpočetní techniky (HW). Nižší čerpání finančních prostředků na HW souvisí v převážné míře s poklesem cen HW a s odložením obměny osobních počítačů v ČNB na rok 2003. V následující tabulce a grafu jsou pro srovnání uvedeny realizované výdaje na pořízení majetku v letech 1998 až 2002. V grafu nejsou uvedeny významově specifické kapitálové investice (navýšení základního kapitálu České finanční, s. r. o.), neboť se jednalo o majetkovou účast týkající se konsolidace bankovního sektoru.

Tabulka č. 2 – Výdaje na pořízení majetku v letech 1998 - 2002

rok	údaje uvedeny v mil. Kč				
	hmotný majetek	spotřební materiál	nehmotný majetek	kapitálové investice	celkem
1998	1 632	72	151	13 333	15 188
1999	2 141	40	169	0	2 350
2000	516	43	186	0	745
2001	216	37	70	0	323
2002	130	39	85	0	254

Graf č. 7 – Výdaje na pořízení majetku v letech 1998 - 2002

Vyhodnocení čerpání rozpočtovaných prostředků k 31. 12. 2002 (tj. porovnání dosažené skutečnosti se stanoveným rozpočtem ČNB) je obsahem přílohy č. 3.

III. 3. 1. Výdaje na pořízení hmotného majetku

Za rok 2002 bylo na pořízení hmotného majetku čerpáno 130 mil. Kč.

Objemově nejrozsáhlejší oblastí výdajů na pořízení hmotného majetku byla výpočetní technika - HW, kde bylo profinancováno 80 mil. Kč. Z těchto prostředků se čerpalo především 21 mil. Kč na diskové subsystemy, 14 mil. Kč na servery a 13 mil. Kč na komunikační zařízení. Dále byla vynaložena zejména částka 12 mil. Kč na HW pro projekty (jednalo se v převážné míře o projekty „Zálohování informačních systémů“, „WAN - zavedení šifrování“), 7 mil. Kč na tiskárny (včetně multifunkčních tiskáren), 6 mil. Kč na pracovní stanice (tj. výkonné počítače určené pro HW náročné aplikace) a 4 mil. Kč na osobní počítače.

Významné finanční prostředky v objemu 18 mil. Kč byly proinvestovány v rámci pořízení techniky pro úschovu, manipulaci a zpracování hotovostí. Z toho bylo čerpáno především 10 mil. Kč na zařízení pro zpracování mincí a 6 mil. Kč na zařízení pro zpracování bankovek.

Do zabezpečovacího zařízení bylo investováno 13 mil. Kč. Tyto finanční prostředky byly využity v převážné míře na kamerové bezpečnostní systémy a na pořízení prostředků technické ochrany (jedná se o rentgenová zařízení pro kontrolu poštovních zásilek).

Do oblasti „Stavby, budovy a pozemky“ bylo vynaloženo 9 mil. Kč. Z uvedené částky byla financována řada drobných stavebních akcí, z nichž nejvýznamnější byla rekonstrukce výměňkové stanice na pobočce ČNB v Českých Budějovicích.

Na dopravní prostředky byla čerpána částka 6 mil. Kč, která byla využita na pořízení jednoho reprezentativního osobního automobilu (BMW) a čtyř vozidel Škoda. Dále byl nakoupen nábytek za 2 mil. Kč, komunikační technika za 1 mil. Kč a ostatní hmotný majetek za 1 mil. Kč.

III. 3. 2. Výdaje na pořízení spotřebního materiálu

Výdaje na pořízení spotřebního materiálu dosáhly za rok 2002 částky 39 mil. Kč. Uvedené prostředky byly využity zejména na nákup náhradních dílů v objemu 8 mil. Kč a ostatního spotřebního materiálu v objemu 30 mil. Kč. Ostatní spotřební materiál zahrnuje pořízení materiálu na údržbu, kancelářských potřeb, obalového materiálu pro bankovky a mince, provozních tiskopisů a ostatního provozního materiálu. Nejvýznamnější byl nákup obalového materiálu na bankovky a mince, kde bylo čerpáno 12 mil. Kč.

III. 3. 3. Výdaje na pořízení nehmotného majetku

Na pořízení nehmotného majetku bylo za rok 2002 vynaloženo 85 mil. Kč. Uvedené prostředky byly čerpány na pořízení programového vybavení – SW v objemu 84 mil. Kč a ostatního nehmotného majetku v objemu 1 mil. Kč.

V rámci pořízení SW bylo investováno především 20 mil. Kč na aplikační SW pro projekty statistiky (jednalo se zejména o projekty „Sběr dat nebankovních subjektů“ a „Úprava MtS2-SÚD2-ISL2“) a 21 mil. Kč na aplikační SW pro ostatní projekty informačních systémů (zahrnuje v převážné míře projekty „Archivace informačních systémů ČNB“ a „Trh krátkodobých dluhopisů - 3. etapa“). Významnými investicemi bylo dále pořizování standardního klientského SW pro osobní počítače a notebooky v objemu 13 mil. Kč, ostatního standardního SW (jednalo se především o nákup multilicencí SW produktů pro servery) v objemu 18 mil. Kč a ostatního nestandardního SW (zahrnuje

zejména nákup SW produktů pro bezpečnostní brány v demilitarizované zóně) v objemu 7 mil. Kč.

Zefektivňování systému hospodaření v ČNB

Realizace výdajů na pořízení majetku začíná přípravnou fází, kdy organizační útvary ČNB zpracovávají co nejpřesnější odhad svých věcných požadavků i předpokládaných finančních výdajů na jejich realizaci. Tyto požadavky jsou důsledně prověřovány, přičemž na základě výsledků těchto procesů jsou následně do rozpočtu ČNB zařazeny pouze ty akce, které byly shledány jako opodstatněné. Konkrétní postupy jsou stanoveny vnitřním předpisem, který byl v roce 2002 novelizován. Cílem novelizace bylo zejména zpřesnění jednotlivých postupů, které by mělo vést ke zlepšení vnitřního hospodaření ČNB.

Po zařazení příslušné akce do rozpočtu ČNB následuje fáze výběru obchodního partnera. Pravidla pro výběr jsou opět stanovena vnitřním předpisem, který taktéž doznal v roce 2002 částečných úprav. Výběry jsou prováděny zejména prostřednictvím vnitřních výběrových řízení. Při nich je kladen důraz především na to, aby z nabídek, které splní technickou a funkční specifikaci, byla vybrána nabídka pro ČNB celkově nejvýhodnější při dodržení principu maximální hospodárnosti. Současně jsou účastníkům výběrových řízení sdělována pravidla pro možnost podání jejich stížnosti vůči ČNB, což přispívá k větší kontrolovatelnosti a transparentnosti výběrových procesů.

Na výběr obchodních partnerů navazuje uzavírání smluvních vztahů, kdy jsou stanoveny konkrétní postupy při přípravě, projednávání a uzavírání smluv, dále pak evidence smluv a kontrola jejich plnění a odpovědnost jednotlivých útvarů ČNB. V roce 2002 došlo k upřesnění těchto postupů, což vede ke zlepšení kvality uzavíraných smluvních vztahů a ke zefektivnění hospodaření v ČNB.

III. 4. Stav rezerv, opravných položek a stav vlastního kapitálu

III. 4. 1. Stav rezerv a opravných položek

K 31. 12. 2002 měla ČNB vytvořeno celkem 17 601 mil. Kč rezerv a opravných položek, přičemž 6 210 mil. Kč připadalo na rezervy a 11 391 mil. Kč na opravné položky. Oproti konci roku 2001 činil čistý úbytek rezerv 5 725 mil. Kč a čistý úbytek opravných položek 15 849 mil. Kč.

Změna objemu rezerv a opravných položek souvisela především se změnou účetní metodiky při přechodu na oceňování cizoměnových cenných papírů reálnou hodnotou, s přetvořením části rezervy na ztráty České finanční, s. r. o., na opravné položky k pohledávkám za Agrobankou Praha, a. s., v likvidaci, s rozpuštěním části rezervy na konsolidaci bankovního sektoru z titulu předběžného vyčíslení nerealizovaných ztrát z převzatých aktiv, s rozpuštěním opravných položek vytvořených k aktivům bývalých bank z titulu realizace jednotlivých splátek a s vytvořením opravné položky k pohledávce za Pozemními stavbami Zlín - group, a. s., v likvidaci, z titulu neuhrazených smluvních pokut.

Tabulka č. 3 – Struktura rezerv a opravných položek

	údaje uvedeny v mil. Kč		
	31.12.01	31.12.02	nárůst/pokles
opravné položky:	27 240	11 391	-15 849
k nelikvidním úvěrům bank	14	14	0
ke klasifikovaným úvěrům	4 155	9 389	5 234
k ostatním pohledávkám	1 781	1 988	207
k cenným papírům	21 290	0	-21 290
rezervy	11 935	6 210	-5 725
celkem	39 175	17 601	-21 574

III. 4. 2. Stav vlastního kapitálu

K 31. 12. 2002 evidovala ČNB v pasivech vlastní kapitál, jehož výše se proti roku 2001 změnila vlivem ztráty z hospodaření za rok 2002 a čerpáním sociálního fondu.

Tabulka č. 4 – Stav vlastního kapitálu

	údaje uvedeny v mil. Kč		
název fondu	31.12.01	31.12.02	nárůst/pokles
statutární fond	1 400	1 400	0
všeobecný rezervní fond	7 773	7 773	0
ostatní rezervní fondy ze zisku	159	159	0
ostatní kapitálové fondy	257	218	-39
sociální fond	9	6	-3
mezisoučet	9 598	9 556	-42
ztráta z předchozích období	-15 903	-44 531	-28 628
hospodářský výsledek	-28 628	-9 468	19 160
celkem	-34 933	-44 443	-9 510

IV.

Rozdělení hospodářského výsledku

Na základě paragrafu 47 odst. 2 zákona o ČNB hradí Česká národní banka ze svých výnosů nezbytné náklady na svoji činnost. Vytvořený zisk používá k doplňování rezervního fondu a dalších fondů vytvářených ze zisku a k ostatnímu použití v rozpočtované výši. Zbývající zisk odvádí do státního rozpočtu.

Česká národní banka vykázala za rok 2002 ztrátu v celkové výši 9 468 mil. Kč. Z tohoto důvodu nebylo možno provést ani dotaci všeobecnému rezervnímu fondu, ani odvod zisku do státního rozpočtu.

Pokud jde o přiděl sociálnímu fondu pro rozpočtový rok 2003, byla provedena dotace ve výši dohodnuté v kolektivní smlouvě na rok 2003, a to v objemu 41,1 mil. Kč. Vzhledem k dosažení záporného výsledku hospodaření ČNB za rok 2002 byla odsouhlasená částka dotace sociálnímu fondu v souladu se zásadami finančního hospodaření převedena ze zvláštního rezervního fondu.

Po započtení ztráty roku 2002 je v bilanci ČNB nadále evidována celková neuhrazená ztráta z předchozích období ve výši 54 000 mil. Kč, která bude uhrazena ze zisků dosažených v příštích letech v závislosti na řadě faktorů, jejichž vliv nelze v současné době s jistotou odhadnout. Bankovní rada ČNB sleduje tuto situaci tak, aby v případě nutnosti mohla podniknout kroky k jejímu vyřešení, které by byly v souladu s hlavním cílem ČNB.

V.

Odvod volného zůstatku zisku do státního rozpočtu

S ohledem na dosažený výsledek hospodaření nemohla Česká národní banka za rok 2002 provést odvod volného zůstatku zisku do státního rozpočtu, neboť její hospodaření v tomto období skončilo se ztrátou.

VI.

Vedení účtů a poskytování bankovních služeb právníckým osobám

Zákon o ČNB v paragrafu 34 odst. 1 stanoví, že „Česká národní banka může, za podmínek obvyklých v bankovním sektoru, vést účty svých zaměstnanců a poskytovat jim další bankovní služby. Vést účty a poskytovat bankovní služby může i právníckým osobám. Seznam těchto právníckých osob zveřejňuje Česká národní banka v roční zprávě o výsledku hospodaření.“

Jmenovitý seznam právníckých osob (v oblasti jiných obchodů České národní banky) je uveden v příloze č. 4. V souladu s usnesením č. 415 z 43. schůze rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky dne 28. února 2001 je v seznamu uvedeno vždy IČO, název právnícké osoby a její sídlo.

Seznam neobsahuje právnícké osoby, jimž ČNB vede účty podle § 27 zákona o ČNB (účty bank), podle § 30 zákona o ČNB (účty státní pokladny ve smyslu zákona o rozpočtových pravidlech) a účty nesplacených pohledávek, u kterých se nejedná o vedení účtů na základě smlouvy o účtu nebo o poskytování standardních bankovních služeb.

VII. Závěr

Česká národní banka vykázala za rok 2002 ztrátu v celkové výši 9 468 mil. Kč. Vyplývala především ze zhodnocování kurzu koruny v důsledku přílivu zahraničních investic.

Výsledek hospodaření byl pak kromě dopadu kurzových rozdílů významnou měrou ovlivněn činností ČNB v oblasti správy devizových rezerv a realizovanými měnověpolitickými opatřeními.

Ve vnitřním hospodaření (oblast všeobecných provozních nákladů a oblast investic a zásob) postupovala Česká národní banka hospodárně, v návaznosti na stanovený rozpočet.

Rozsah realizovaných výdajů na pořízení majetku, které souvisely s vlastním provozem, byl v roce 2002 o cca 21 % nižší než v roce 2001. Toto snížení bylo způsobeno zejména nižšími výdaji na pořízení hmotného majetku, a to především výdaji na pořízení výpočetní techniky (HW). Od doby provádění rekonstrukce se pak celková částka výdajů na investice snižuje pravidelně. Je to způsobeno jednak nižším objemem finančních prostředků potřebných pro činnost České národní banky, což souvisí s celkovým ustálením provozu, ale i průběžným zefektivňováním vnitřního hospodaření.

S účinností od 1. ledna 2002 vstoupila v platnost nová organizační struktura ČNB. Jejím cílem je realizace změny stylu řízení, zejména úprava ve vymezení příslušných kompetencí bankovní rady a výkonného managementu.

Stanovené úkoly v oblasti péče o zaměstnance banky vyplývající z kolektivní smlouvy byly splněny.

SROVNÁNÍ NÁKLADŮ A VÝNOSŮ ČNB V LETECH 2001 a 2002

údaje v mil. Kč

Rozpočtovaná položka	NÁKLADY		VÝNOSY		SALDO	
	2001	2002	2001	2002	2001	2002
OBLAST MĚNOVÁ						
Provádění měnové politiky	15 883	15 909	64	3	-15 819	-15 906
Správa devizových rezerv	4 319	6 997	32 840	34 284	28 521	27 287
Kurzové rozdíly	40 740	30 149	622	3 994	-40 118	-26 155
Nestandardní operace	1 105	25 903	2 725	26 879	1 620	976
Klientské operace	744	954	507	7 689	-237	6 735
Celkově za oblast měnovou	62 791	79 912	36 758	72 849	-26 033	-7 063
OBLAST EMISE A SPRÁVY OBĚŽIVA						
Celkově za oblast emise a správy oběživa	311	371	17	19	-294	-352
OBLAST PROVOZNÍ						
Zaměstnanci	705	784	0	0	-705	-784
Správní činnost	935	669	327	338	-608	-331
Provoz objektů a zařízení	1 078	1 024	86	86	-992	-938
Mimořádné náklady / výnosy	10	0	14	0	4	0
Celkově za oblast provozní	2 728	2 477	427	424	-2 301	-2 053
Celkem	65 830	82 760	37 202	73 292		
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK					-28 628	-9 468

PŘEHLED AKTIV A PASIV ČNB KE KONCI ROKU 2001 A 2002

AKTIVA

Název bilanční položky	k 31.12.2001		k 31.12.2002	
	mil.Kč	%	mil.Kč	%
Zlato	837,2	0,1	833,3	0,1
Pohledávky vůči MMF:	39 800,3	6,3	35 319,3	4,4
v CM	5 766,9	0,9	7 449,9	0,9
v Kč	34 033,4	5,4	27 869,4	3,5
Pohledávky vůči zahraničí	528 668,6	84,0	707 237,6	89,1
Pohledávky vůči tuzemským bankám	792,7	0,1	114,7	0,0
Pohledávky vůči klientům	48 262,9	7,7	39 820,0	5,0
Tuzemské CP a účasti	0,0	0,0	0,0	0,0
Investiční majetek	7 769,8	1,2	7 197,4	0,9
Ostatní aktiva	1 369,2	0,2	3 668,8	0,5
C e l k e m	627 500,7	100,0	794 191,1	100,0

PASIVA

Název bilanční položky	k 31.12.2001		k 31.12.2002	
	mil.Kč	%	mil.Kč	%
Emise oběživa	205 861,0	33,0	224 402,4	28,3
Závazky vůči MMF	34 033,4	5,4	27 869,2	3,5
Závazky vůči zahraničí včetně CP	14 742,9	2,3	4 734,4	0,6
v CM	14 274,7	2,3	4 288,5	0,5
v Kč	468,2	0,1	445,9	0,1
Závazky vůči tuzemským bankám	309 247,2	49,1	488 233,4	61,5
Vklady klientů	27 916,2	4,4	35 936,6	4,5
Ostatní závazky vůči stát. rozpočtu	57 736,6	9,2	49 967,5	6,3
Rezervy	11 934,5	1,9	6 210,3	0,8
Základní kapitál	1 400,0	0,2	1 400,0	0,2
Fondy	8 197,6	1,3	8 155,7	1,0
Zisk (ztráta) z předchozího období	-15 903,6	-2,5	-44 531,1	-5,6
Zisk (ztráta) za účetní období	-28 627,6	-4,5	-9 467,6	-1,2
Ostatní pasiva	962,5	0,2	1 280,3	0,2
C e l k e m	627 500,7	100,0	794 191,1	100,0

Vyhodnocení čerpání rozpočtovaných prostředků k 31. 12. 2002
(údaje uvedeny v tis. Kč)

rozpočtovaná položka	plán a rezerva	skutečnost	poměr v %
Výdaje	2 160 000	1 899 448	87,9%
Výdaje na provoz	1 785 000	1 645 446	92,2%
Emise a správa oběživa	379 656	365 459	96,3%
Nákup peněz	377 560	364 301	96,5%
Nákup bankovek	238 904	237 280	99,3%
Nákup mincí	138 656	127 021	91,6%
Příprava nových platidel	1 796	1 158	64,5%
Ochrana platidel	300	0	0,0%
Provozní výdaje	1 367 555	1 279 987	93,6%
Osobní výdaje	789 403	782 113	99,1%
Správní činnost	334 520	282 676	84,5%
Provoz objektů a zařízení	243 632	215 198	88,3%
Rezerva	37 789		
Výdaje na pořízení majetku	375 000	254 002	67,7%
Výdaje na pořízení hmotného majetku	151 276	130 167	86,0%
Stavby, budovy a pozemky	12 090	8 865	73,3%
Dopravní prostředky	5 665	5 648	99,7%
Kancelářská technika a spotřební elektronika	910	480	52,7%
Technika pro úschovu, manipulaci a zprac. hotovostí	19 724	18 456	93,6%
Výpočetní technika - hardware (HW)	95 329	79 784	83,7%
Nábytek a doplňkové zařízení interiérů	1 928	1 868	96,9%
Komunikační technika	981	980	99,9%
Zabezpečovací zařízení	12 587	12 571	99,9%
Umělecká díla	100	20	20,0%
Ostatní hmotný majetek	1 962	1 495	76,2%
Výdaje na pořízení spotřebního materiálu	45 111	38 952	86,3%
Náhradní díly	8 450	8 365	99,0%
Média pro zálohování serverů	560	559	99,8%
Ostatní spotřební materiál	36 101	30 028	83,2%
Výdaje na pořízení nehmotného majetku	104 030	84 883	81,6%
Programové vybavení-software (SW)	102 448	83 945	81,9%
Ostatní nehmotný majetek	1 582	938	59,3%
Rezerva	74 583		

Poznámka: Náplň jednotlivých rozpočtovaných položek výdajů na provoz se plně nepřekrývá s obsahem účetních provozních nákladů, neboť se jedná o odlišné kategorie. Součástí rozpočtovaných položek nejsou zejména odpisy, opravné položky, DPH a vlivy časového rozlišení.

**Jmenovitý seznam právnických osob podle § 34 odst. 1 zákona č. 6/1993 Sb.,
o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů**

IČO	Název	Sídlo - město	Sídlo – ulice
a) účty bankovní odborové organizace			
65732138	CELOBANKOVNÍ ODBOROVÝ VÝBOR ČNB	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28
65732006	BANKOVNÍ ODBOROVÝ VÝBOR ČNB - ÚSTŘEDÍ	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28
570281	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB PRAHA	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28
570281	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB PLZEŇ	PLZEŇ	HUSOVA 10
65732570	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB Č.BUD.	ČESKÉ BUDĚJOVICE	LANNOVA 1
65733207	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB ÚSTÍ	ÚSTÍ NAD LABEM	KLÁŠTERNÍ 3301/11
65733304	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB HK	HRADEC KRÁLOVÉ	HOŘICKÁ 1652
65733835	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB BRNO	BRNO	ROOSEVELTOVA 18
65734653	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB OSTR.	OSTRAVA 1	NÁDRAŽNÍ 4
b) účty klubu důchodců ČNB			
48549746	KLUB DŮCHODCŮ ČNB	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28
c) zajišťovací fond družstevních záložen			
25662503	ZAJIŠŤOVACÍ FOND DRUŽSTEVNÍCH ZÁLOŽEN	PRAHA 10	PRŮBĚŽNÁ 76
d) ostatní finanční instituce a jiní vkladatelé			
10545	AERO VODOCHODY, A. S.	ODOLENA VODA	U LETIŠTĚ 374
41692918	FOND NÁRODNÍHO MAJETKU ČR	PRAHA 2	RAŠINOVO NÁBŘ. 42
70109966	ČESKÁ KONSOLIDAČNÍ AGENTURA	PRAHA 7	JANOVSKÉHO 438/2
47450622	ČESKÁ FINANČNÍ, S. R. O.	PRAHA 1	HYBERNSKÁ 1006/18
49710362	FOND POJIŠTĚNÍ VKLADŮ	PRAHA 1	LETENSKÁ 15

Aero Vodochody, a. s. - vazba na ČNB poskytnutou záruku v cizí měně,

Česká finanční, s. r. o. - účty vedené v souvislosti s konsolidací bankovního sektoru.